KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 11. Marraskuu. | TOIMITTAJAT: JOHN SUNDBERG Vastaava. HUUGO NYBERG Toim. sihteeri. | 21:s vuosik. 1916.

— *Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa.* — *Hinta 1 mk. 50 penniä koko vuodelta.* —

Irene Tengman 60-vuotias.

Kun opetus maamme kuuromykkäinkouluissa 24 vuotta sitte järjestettiin entistään paremmalle kannalle tuli näihin kouluihin eri käsityönopettajia. Aikaisemmin pojat eivät saaneet yhtään käsityönopetusta. Tytöt kyllä saivat vähemmässä määrässä oppia helpompia käsitöitä tekemään. Muistan, että esim. Kuopion k. m. koulussa kukin opettajatar yhtenä iltapäivänä viikossa opetti luokkansa tyttöjä neulomaan ja ompelemaan. Tämän kirjoittaja, jonka käsityöntaito oli sangen vähäinen, tarvitsi onneksi vain pari vuotta olla oppilaittensa neuvojana käsitöiden teossa. Syksystä 1892 tuli kouluun nimittäin erityinen käsityönopettajatar, neiti Irene Tengman. Siitä alkaen on kaikkina viikon työpäivinä annettu opetusta käsitöissä tytöille, samoin kuin pojatkin ovat oman käsityönopettajansa johdolla tehneet puutöitä.

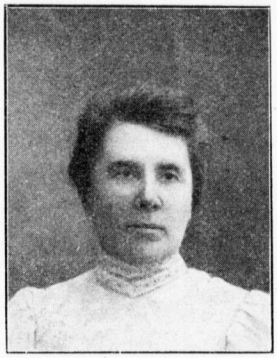

Irene Tengman.
(S. H).

Kahdenkymmenenneljän vuoden kuluessa on neiti Tengman uutterana hoitanut opettajan tointa, neuvoen pikkutytöille ensimäisiä temppuja sukkapuikkojen käsittelemisessä, opettaen isompia tyttöjä valmistamaan kaikkia pukuun kuuluvia kappaleita ja korjaamaan vanhoja sekä järjestäen kaikenmoisia kankaita. Ovatpa tytöt hänen johdollaan saaneet somistaa oman koulunsakin, sillä kaikki sekä koulun että asuntolan akkunoissa olevat kauniit uutimet ovat oppilaiden kutomia. Voitanee sanoa, että kangaspuut kirjavine kankaineen ovat Irene neidin lempipaikkoja käsityösalissa. Mutta silti hän ei ole jättänyt vähemmän mielyttäviä töitä tekemättä. Päin vastoin on joka vuosi käytetty paljon aikaa rikkinäisten vaatteiden parantamiseen. Vieläpä ovat tytöt saaneet purkaa ja hienoksi nyppiä loppuun kuluneita villavaatteita ja sukkia sekä niistä kehrätä uutta lankaa.[1]) Täten on koetettu totuttaa oppilaita säästäväisyyteen ja huolellisuuteen. Työn tulokset ovat olleet suureksi hyödyksi koulun monille köyhille oppilaille. Muistan, miten aina syksyllä joukolla käytiin Irene neidiltä vaateapua pyytämässä. Edeltäkäsin oli otettu selko luokan oppilaiden vaatevaroista tahi oikeammin varattomuudesta. Sitten luettiin Irene neidille, mitä kukin kaipasi. Neiti heti kaapistaan esille ottamaan uutta ja vanhaa sekä koettelemaan, miten tavaransa pyytäjille sopivat. Ellei valmista löytynyt, pisti hän korjattavan kappaleen jonkun tytön käteen, neuvoen siitä sopivaa tekemään. Aina apua saatiin, ja hyvälle tuntui, kun köyhinkin sai tarpeellisen määrän sukkia tahi lämpimän talvipalttoon pakkasten varalle.

Siten Irene neiti on vaatettanut monia kasvavia k. m. tyttöjä ja poikia. Ehkäpä he nyt aikaihmisinä kiitollisina häntä muistelevatkin, kun hän kuluvan marraskuun 17 p:nä täyttää 60 vuotta. Varmaankin moni Kuopion k. m. koulun entinen tyttöoppilas monesti on iloinnut siitä, että hän neiti Tengmanin opettamana oppi vaatteita valmistamaan ja kankaita kutomaan, niin että hän täyskasvaneena on voinut niitä laittaa sekä itselleen että muille. Heikkokykyisemmätkin ovat tavallisesti oppineet edes jonkun työn, kuten villojen

[1]) Aistivialliskoulujen suuressa käsityönäyttelyssä Tukholmassa v. 1913 oli kauniiden töiden ohella esillä myös näytteitä täten saadusta langasta. Kerrotaan, että itse Ruotsin kuningas siellä niitä hyväksyen katseli.

ja rohtimien kehräämistä, jolla he sitten kotipaikassaan ovat voineet ansaita joskin niukan elatuksen.

Kauan on neiti Irene Tengman työskennellyt samalla paikkakunnalla. Ennenkuin hän alkoi opettaa k. m. koululla, toimi hän nimittäin opettajana Kuopion Rouvasväen yhdistyksen koululla kuulevia naisia varten. Täten onkin Kuopio muodostunut hänen kotipaikakseen. Kaukainen Kuusamon pitäjä Koillis-Pohjanmaalla on hänen syntymäseutunsa, ja vielä pohjoisemmassa, Kittilässä, hän lapsuutensa päiviä vietti. Porolla ajamaan lumikenttien yli hän näillä pohjoisilla seuduilla oppi. Mutta tuli oppia muutakin voidakseen jotakin hyödyllistä toimittaa. Koska nuorella neitosella oli käsitöihin taipumusta, alkoi hän opiskella niitä. Oltuaan jonkun ajan Oulussa lähti hän Ruotsiin, jossa hän oleskeli kolme vuotta ja varsin oppi erilaisia käsitöitä.

Vanhempanakin on neiti Tengman useat kerrat käynyt ulkomailla taitoaan kehittämässä ja uutta oppimassa. Kerran sai hän Kuopion Rouvasväenyhdistyksen matkarahalla käydä Tanskassa eräässä käsityönäyttelyssä, useammin on hän matkustanut omilla varoillaan. Hartaana työntekijänä hän on tahtonut aina lisää oppia. Oppilailleenkin hän on koettanut selittää, miten tärkeä on ahkera työnteko. Omia voimiaan hän ei ole säästänyt, vaan uupumuksiin asti työssä ollut.

Toivomme, ettei työtaakka hänelle liian raskaaksi kävisi hänen vanhaksi tultuaan, vaan että oppilaat koettaisivat sitä keventää nuoria voimiansa ponnistellen! Se tuottaisi heille itselleenkin parasta hyötyä.

N. H—s.

Entisyyden sovitus.

(Jatk.)

Hän heittäytyi vihlovasti murtuneena kuolleen viereen ja itki, itki niin haikeasti — —. „Poissa on oma elämäntoverini. — Miksei hän saanut elää edes muutamia hetkiä, niin ehtisin korvata kaikki vaimoni kärsimykset, mutta nyt! Liian myöhäistä! *Kaikki on jo tapahtunnt* silmänräpäyksessä ja sitä ei voi mikään mahti eikä voima kukistaa ja tehdä tehdyn tyhjäksi; ei hän enää liiku tässä kodissamme, eikä ikinä koskaan palaa. Hän on yläpuolella, eroitettuna minusta . . . Nyt tulevaisuuteni kajastaa synkkänä, toivottomana ja tyhjänä“. Nämät ajatukset risteilivät kuumeentapaisesti miehen aivoissa. Hän tunsi itsensä avuttomaksi ja yksinäiseksi tästä alkaen . . . Kuolema, kuolema! Tuonen tummien enkelien siipien suhinaa hän luuli tuntevansa päänsä päällä ja kuoleman jylhä kaameus ympäröitsi joka puolelta häntä. Sinä hetkenä hän tunsi kuoleman mahtavan majesteetillisuuden ja kukistumattoman voiman omaan, pieneen, syntiseen persoonaansa verrattuna . . . „Oi Jumalani, armahda minua! Auta minua, ole laupias minulle!“ huusi ääni murtuneen sydämessä.

Hän nousi melkein voimattomana ylös. Hänen aivoonsa oli välähtänyt hellän vaimon pyyntö. Miten hän voisi sovittaa kaiken entisyytensä? Siten, että tekisi kaiken pienten lasten hyväksi; olisi heille isä ja äitikin tästä alkaen; näin ajatteli hän päättäväisesti . . .

Entisyyden ja tulevaisuuden esirippu eroittautui toisistaan, entisyyden esirippu laskeutui alas paljastaen hänelle oman minänsä ja tulevaisuus häämöitti uhkaavana, tuomitsevana ja tummana kangastuksena; ne molemmat avasivat hänen sielunsa silmät näkemään yhä syvemmälle.

*

Lähes parikymmentä vuotta oli vierinyt tästä tapauksesta. — Oli joulu kohta käsissä. Sitä Kristuksen syntymäjuhlaa varten Mäntylän torpassa Kerttu, pienestä lapsipallerosta kasvanut ja nuoruuden kukoistukseen puhjennut maalaisimpi, touhusi punaposkisena koti-askareissa Toivo-veljensä yhtä nuoren ja miellyttävän vaimon kanssa. Toivo, raitis ja ihanteellinen kuuromykkä poika, oli mennyt naimisiin erään kuuromykkä talontyttären kanssa, joka oli ollut toverina kuuromykkäinkoulussa Kuopiossa. — Ennen olivat tytön ylpeämieliset vanhemmat ankarasti vastustaneet nuorten liittoa ja arvottomaan torpan poikaan liittymistä kun useat rikkaammat kosijat olivat tehneet naimatarjouksia. Mutta sittemmin vanhemmat taipuivat siihen — vastenmielisesti . . .

Kuta useammin vanhemmat kävivät katsomassa tyttären uutta, sievää kotia, Mäntylän torppaa, sitä enemmän tulivat he vakuutetuiksi siitä, että sen asukkaat ovat todellakin onnellisia; he ymmärsivät toisiansa, täydensivät toisiansa, sen näkivät äidin ja isän tarkat ja omasta kokemuksesta teroittuneet silmät. Sentähden he iloitsivat sydämessään tyttärensä onnesta.

Joulu-aattopäivä alkoi kallistua iltaan päin. Ulkona pakkanen kiihtyi purevan hyytäväksi. Taivasta kaunisti lukuisat, kirkkaat tähtisikermät. Mäntylässä tiedettiin odottaa Lenni Kajanto nimistä vierasta, naapurikylän kaupan omistajaa. Vihdoinkin hän saapui sangen tervetulleena torppaan, jossa hänen kihlattunsa, Kerttu, vastaanotti hänet.

Silloinkos vasta ilo kimposi korkeimmilleen! Kaikkien silmät säteilivät onnesta, kasvot loistivat tyytyväisyydestä, mielet leiskahtivat iloisesta tuntemuksesta. Nuoret juttelivat iloisesti ja laskettelivat sukkelia sanansutkauksia; isä nyt poikkesi iloisesta tavastaan olla yhtymättä nuorten seuraan. Hän vain hymyili heidän rattoisuudelleen, mutta vienon surullisesti.

„Isä! Ota nyt kahvikultaa“, kehoitti Kerttu, koettaen tartuttaa isään iloista mielialaa. Nuoret olivat jo aamulla huomanneet, että isä oli käynyt omituiseksi ja harvapuheiseksi, mutta sehän oli tavallista, silloin kun isä yhä hautoili sitä unohtumatonta muistoa, niin ajattelivat nuoret.

„Isä! Miksi isä on tänään niin hiljainen? Onhan hauska joulu edessämme. Oletko sairas tai väsynyt?“ kysyi Kerttu huolestuneena isältä.

„Ei, älä lapseni keskeytä iloanne minun vuokseni. — En ole sairas“ — vastasi isä salaperäisesti. Mutta Kerttu näki isän kasvonilmeistä ja silmistä, että hän oli kahden vaiheilla, puhuisiko *kaikki* tai vaikenisiko — *ijäksi*.

„Isä, ethän salaa mitään minulta. Sano kaikki pois, mikä sinua huolestuttaa. — Isä kulta! Sinä olet niin murheellinen, sen näen, sanohan pois“, pyyteli Kerttu lempeästi hyväillen isän kättä.

„En minä ole niin murheellinen, kuten luulet, Olen pikemmin paljon onnellisempi kuin surullinen. Mutta koska sinä, lapseni, niin tahdot tietää sitä, mikä teki minut näin tällaiseksi, niin sanon peittelemättä *kaikki*. — Minun vuoroni on kohta — siirtyä tästä elämästä ijankaikkiseen elämään, jättääkseni sen nuorille, jotka tulevat kulkemaan samaa edeltäjien elämän latua“. „Isä, isä, älä puhu noin! Kuinka saatoit ajatella nyt tuollaisia asioita“, keskeytti Kerttu isän puheen.

„Niin, mutta minun täytyy puhua kaikki ennenkuin olisi myöhäistä ja sitäpaitsi sinä niin tahdoit tietää kaiken“, ehätti isä vastaamaan.

„Mutta mistä se johtui?“

„Se johtui viimeisestä unestani ja sitäpaitsi tunnen, tunnen, että aikani on kohta lopussa ja se tulee — — pian“, kuiskasi isä. „Voi rakasta isää! Ethän jättäisi meitä. — — Sinä olet Toivolle ja minulle ainoa olento maailmassa ja tiedät miten paljon me pidämme isästä“, virkkoi Kerttu kyynelsilmin.

„Älä lapseni murehdi. Minä olen kylliksi elänyt ja nyt kaipaan lepoa. Olen usein ikävöinyt sinne, missä sinun armas äitisi on. — Viime yönä näin unessa äitisi, minun vaimoni. Olin ensin näkevinäni erään valopatsaan lähestyvän minua kohti. Valopatsaasta oli äkkiä ilmestyvinään äitisi haamun muodossa ja olin kuulevinani hänen lempeän äänensä: „Sinun ikävöimä hetkesi lähestyy“. Silloin minä jälleennäkemisen riemussa ja onnessa olin nousevinani vuoteeltani ja ojentavinani käteni häntä kohden, mutta samassa *hän katosi* ympäröivän valopatsaan mukana. Olin huutavinani häntä nimeltä, mutta ei kuulunut eikä näkynyt mitään. Heräsin huudostani; minut valtasi jonkinlainen outo, pyhä, autuaallinen tunnelma. Nyt uskon ja ymmärrän, mitä se uneni tarkoitti“, — lausui isä väräjävällä äänellä.

„Mutta ennustaako se uni sitä?“ kysyi Toivo, jolle Kerttu kertoi isän unen. „Olen varma siitä, ja sitäpaitsi tunnen, että se hetki tulee. Älä, Kerttu, itke, minun pikku pulmuni . . . sinä muistutat joka suhteessa äitiäsi, tuskinpa löytyy eroitusta äitisi ja sinun välilläsi. Tule lähemmäksi isääsi — —“, keskeytti isä puheen, painaen kätensä sydäntään vasten ja hengitti kuin varovaisesti.

„Isä, sinä näytät niin kalpealta, olethan sairas, — — voi rakas isä, et saa ajatella enää näitä asioita, jotka vaikuttavat epäterveellisesti“, nuhteli Kerttu lempeän levottomasti.

„Ei se asiaa paranna, jos vaikenisin, — — tunnen itseni väsyneeksi, — — nyt *ikävöimä hetkeni lähestyy*, — sydämeni lyö niin omituisesti, — en jaksa — — —“.

„Isä, isä“, kuului yhtä aikaa kaikkien suusta ja he riensivät hätääntyneinä nostamaan maahan hervottomana kaatunutta isää ja kantoivat sänkyyn. Hetken jälkeen heitti isä henkensä. Silloin kaikki ratkesivat haikeaan itkuun ja Kerttu itki, itki että ruumista tärisytti.

„Älä, Kerttu, armaani itke kovin, minä otan osaa suruusi. Ajattelehan ystäväni, isäsi ikävöi

niin palavasti sinne ja nyt hän saavutti sen aivan onnellisesti ja rauhallisesti. Isä oli vanha, vanhojen on määrä antaa sijansa nuorille ja siirtyä toiseen elämään kuoleman kautta . . . Sentähden älä sure kovin, vaikka se on kova isku — — rakkaani", lohdutteli Lenni hyväillen Kerttua, itsekin liikutettuna ja järkytettynä, mutta tyttö *sitä enemmän* itki ja työnsi hänen hyväilynsä luotansa, itkeäkseen kaiken surun loppuun isä-vainajan vieressä. — „Oi! elämä on tuskaa, tuskaa täynnä. Ah, miksi kohtalo on armoton, kun ryösti hellän isämme pois? Katkeraa katkerampi ajatella, ettei häntä enää ole. Oi! isä, minun rakas isäni! kuule lapsesi ääntä. Oi jospahan saisin seurata sinua, isääni!" — Nämät ajatukset pyörivät epätoivoisina tyttären ja pojan aivoissa.

*

Muutamia viikkoja tämän jälkeen saapui Toivolle ja Kertulle henkivakuutuskirja, jonka osotuksen mukaan heille lankesi kuudentuhannen markan isän vakuutus. Tästä odottamattomasta tiedosta he kovin ällistyivät, eivätkä ottaneet uskoakseen, ennenkuin saivat rahat omiin käsiinsä.

„Voi, kun en tietänyt koskaan, että isävainaja on vakuuttanut henkensä meidän hyväksemme", lausui Kerttu Toivolle isolla ja hitaalla suulla, niin kuin kuuromykkiä puhutellaan. „Niin, minähän en tiennyt siitä mitään . . . Voi kuinka isä teki kaikki meidän hyväksemme. Muistatko, kuinka isä välitti niin vähän itsestään. Hän meni metsään tai tukinajolle minkälaisina ilmoina tahansa, vaikka kuinka ankara ja purevan kylmä lumipyry tuiverteli ja raivosi ylivoimaisesti, mutta isä niin vähän välitti kaikesta. Kuinka *korvaamattoman suuren uhrauksen* isä teki meille, jotta saisimme tulevaisuutemme turvatuksi," puhui Toivo karkealla, soinnuttomalla äänellä.

„Niin, — siunattu olkoon isän muisto monikertaisesti", lausui Kerttu juhlallisen vakavana . . . Molemmat siunasivat sydämestään jalon, raittiin ja rakastetun isän pyhää muistoa. Ja isän siunauksellinen muisto lankesi polvesta polveen ja siunaus kulki kuin näkymättömänä johtolankana polvesta polveen, niin että heistä tuli aina raittiita, ja ylevämielisiä jälkeläisiä seuraten vanhempain esimerkkiä.

Laina Vainola.

Kesäisiä muistoja Heimarista.

Elokuulla pistäytyi yksi tämän lehden toimittajista, nim. herra Sundberg, Heimarin Puutarha- ja talouskoululla. Heimarissakin löytyi k. m. heimoa silloin. Herra Pesonen perheineen on joka kesä Heimarin lähistöllä kesälaitumella. Sitäpaitsi on koululla tavallisesti noin neljä k. m. tyttöä oppilaina. Kun nyt herra Sundberg pitkän matkan päästä, vieläpä pääkaupungista asti, suvaitsi tulla tänne maan sydämeen, päätimme häntä hieman huvittaa ja antaa hänelle iloisia matkamuistoja vietäväksi pääkaupunkiin. Siinä tarkoituksessa teimme huvimatkan elok. 8 p:nä. Ristiinan kirkolle. Aamulla aikasemmin lähtivät herrat Sundberg ja Pesonen perheineen sinne ajopeleillä. Me tytöt viilletimme „Anttola" laivalla myöhemmin päivällä Saimaan aaltoja Juurisalmeen. Juurisalmesta kävelimme vastaantulleiden herrojen Pesosen ja Sundberg'in kanssa kaunista koivujen verhoamaa tietä 1 km. päässä olevaan Puntalan kartanoon. Puntalan kartanon omistaa nykyään neiti Forsström, edesmenneen tuomari Forsström'in tytär. Hän suuressa ystävällisyydessään kutsui meidät luokseen ja kestitsi runsaalla vieraanvaraisuudella. Neiti Forsström on lämminsydäminen k. m. auttaja. Hän on myöskin tarmokas ihminen. Yksin hän johtaa suurta perimäänsä tilaa taidolla ja tarmolla. Hänellä on palveluksessaan 2 k. m. tyttöä. Toinen on puutarhurina ja toinen hoitaa karjaa.

Katselimme siellä puutarhaa, joka oli sangen hyvin hoidettu. Siellä oli myöskin vanhoja kuusia, muistoja menneiltä ajoilta. Päivällisen syötyä nappasi herra Pesonen pari kuvaa meistä. Tulipa hän itsekin ikuistetuksi. Sitten tarjosi neiti Forsström meille kyydin Ristiinan kirkonkylää katselemaan, johon läksimme neljällä hevosella. Ensin ajoimme Ristiinan hautausmaalle. Siellä kukkakumpujen alla lepäävät neiti Forsström'in vanhemmat ja sisarukset. Hautausmaalta ajoimme Raahelinnan raunioille. Siellä herra Pesonen piti pitkän ja valaisevan esityksen siitä ajasta, jolloin kreivi Pietari Brahe ja hänen puolisonsa Katariina Stenbock olivat ja vaikuttivat Suomessa. Ikuistipa herra Pesonen meidät myös siellä.

Raahelinnan raunioilta ajoimme me Raahelinnan tilalle, jossa asuvat valtioneuvos Liukkosvainaan perilliset. Valtioneuvos Liukkosen tytär, Ilmi, on ollut jonkun aikaa Åvikissa opettajattarena. Kerran oli herra Sundberg hänelle luvannut tulla käymään hänen kodissaan automobiilillä, mutta koska „biilit" ovat jo vanhanaikaisia kulkuneuvoja ja herramme tahtoo seurata muotia, ajoi hän sinne nelijalkaisella. Raahelinnassa meidät otettiin oikein sydämellisesti vastaan ja kestittiin kahvilla. Sieltä sitten lähdimme, vielä Ristiinan kirkkoa ja siinä olevia kreivi ja kreivitär Brahen muotokuvia katseltuamme, Puntalaan. Herra Pesonen kiitti puolestamme ystävällistä emäntäämme. Lähdimme sitten jalkapatikassa takaisin Heimariin. Hyvin hauska ja muistorikas matka.

Toinen muistohetki, joka muodostui elämämme unhoittumattomaksi muistoksi, oli pieni juhlahetki, jonka vietimme Heimarin koulussa 27 p. elok. Pidimme silloin pienen jäähyväisjuhlan herra Pesoselle. Hänen kun taas täytyi mennä työvainiolleen Mikkelin k. m. koululle. Kello 1 aikaan saapui herra Pesonen rouvineen ja lapsineen, myöskin koulun opettajakunta oli kutsuttu pitoihin. Kahvit juotiin hilpeän mielialan vallitessa ja keskustellen. Allekirjoittanut piti sitten herra Pesoselle seuraavan puheen:

„Pyydän esiintuoda vilpittömät kiitoksemme kaikesta, mitä Te meille olette ollut tänä aikana, minkä täällä olette ollut. Te ette ole ollut ainoastaan opettaja, vaan myös ystävä. Olette uhrannut lomanne, joka Teille olisi ollut tarpeen uusien voimien saamiseen taas alkavaa raskasta työtä varten, meidän hyväksemme. Ilman teidän jaloa uhrautuvaa työtänne olisimme me saaneet niukan tietopuolisen opetuksen. Vaikka aika oli vähäinen, ehditte Te sentään antaa meille tärkeimmät aineet, ne joita me kipeämmin tarvitsemme. Kiitollisina me muistelemme tätä aikaa. Kaikesta, mitä Te meidän eteemme uhrasitte, näkyi että kuuromykät ja heidän pyrkimyksensä ovat Teidän sydämenne asia. Suokoon Jumala Teille runsaasti voimia lämminsydämiseen työhönne kuuromykkien hyväksi. Suurta ja ylevää on se työ, jota kovanonnen lasten eteen uhraatte. Sydämelliset kiitokset kaikesta". Liikutettuna vastasi herra Pesonen puheeseen. Hetki oli liikuttava ja mieltä ylentävä. Kauan, läpi elämämme on tämä hetki säilyvä muistossamme. Etenkin säilyy meidän muistossamme kaunis kuva miehestä, jonka elämä on toisten hyväksi elämistä. Molemmin puolin liikutettuina erottiin. Illalla teimme Heimarin opettajattarien kanssa vastavierailun herrasväki Pesoseen. Rakastettavana emäntänä palveli rouva Pesonen meitä kestiten kaikkea hyvää. Vasta myöhään erottiin.

Tällä ajalla, minkä herra Pesonen oli Heimarin koululla, on hän ollut meille korvaamattomana hyötynä. Ahkerasti ja tarmokkaasti opetti hän meille tietopuolista opetusta. Vaikka aika oli lyhyt ehti hän lujalla tahdollaan saada aikaan suuren työn. Tarkkaavaisina ja ahkerina seurasimme opetusta ja kätkimme visusti mieleemme tärkeät opetukset.

Te, jotka tätä luette, ette kai aavista mitenkä hyödyllinen ja tuiki tarpeenvaatima on tietopuolinen opetus tässä koulussa myöskin k. m. tytöille. Kaiken tämän huomasi herra Pesonen ja hän, jonka sydämellä on k. m. pyrkimykset, päätti voimiaan säästämättä ryhtyä opettamaan. Paljon kysyttiin opettajan taitoa tärkeimmät asiat valitessa, mutta tulos olikin sangen hyvä ja tyytyväisyys oli molemminpuolinen.

Heimarissa syyskuulla 1916.

K. . . la.

Muutamia huomioita.

I.

Monet kuuromykät valittavat, että he ovat niin yksin. Kun he ennen lapsina ja nuorempina olivat koulussa, niin oli heillä silloin paljon opettajia ja tovereitaan ympärillään. Silloin oli heillä hauskaa. Silloin he eivät tunteneet yksinäisyyttä. — Mutta kouluaika loppuu. Kuuromykät menevät takaisin koteihinsa, tahi palvelus- ja työpaikkoihinsa maalle. He eroavat opettajistaan ja tovereistaan. He joutuvat ehkä vierasten, tuntemattomain ihmisten joukkoon. Kuuromykkäin on vaikeata alussa ymmärtää, mitä ihmiset puhuvat heille. Kuulevat ihmiset eivät myös aina ymmärrä, mitä kuuromykät puhuvat ja tarkoittavat. Näin syntyy vaikeuksia, jotka tekevät kuuromykkäin elämän ikäväksi. Silloin he kaipaavat toisia tovereitansa. He tuntevat olevansa yksin. Usein tulevat he tyytymättömiksi ja epäluuloisiksi. He rupeavat epäilemään, että kuulevat ihmiset vihaavat ja vahingoittavat heitä. He luulevat, että ihmiset puhuvat pahaa heistä ja pilkkaavat heitä. On tapahtunut, että tyytymätön ja epäluuloinen kuuromykkä suuttuu kotiväkeensä ja työtovereihinsa. Hän tahtoo mennä pois kotoa ja palveluspaikasta. Hän tahtoo etsiä sellaista paikkaa, missä on paljon toisia kuuromykkiä. Hän luulee, että

siellä on hauska olla. Moni kuuromykkä on sanonut: „en tahdo olla enää kotona. Täällä olen yksin. Täällä ei ole kuuromykkä-tovereita. Isä ja äiti eivät anna minulle rahaa. Lähden pois ikävästä kodista maalla. Menen kaupunkiin tahi tehtaaseen työhön, siellä on parempi olla.“ Moni kuuromykkä-palvelija on sanonut: „en viitsi olla tässä palveluspaikassa. Isäntä ja emäntä ovat aina vihaiset. Täällä on paljon raskasta työtä ja huono palkka. Toiset palvelijat vainoovat minua. Menen toiseen parempaan paikkaan“.

Usein kuulee kuuromykkäin puhuvan noin. Ja usein he tyytymättöminä hylkäävät hyvän kodin tahi palveluspaikan ja lähtevät etsimään parempaa onnea tuntemattomista paikoista.

Muttä tämä ei ole hyvä. Monet kuuromykät ovat suuresti erehtyneet lähtiessään pakenemaan vaikeuksia. Tahtoisimme varoittaa heitä. Ei ole syytä olla epäluuloinen. Ihmiset eivät puhu pahaa siivoista, rehellisistä ja ahkerista kuuromykistä. Eikä kukaan vainoo, eikä vahingoita kuuromykkää, joka uskollisesti ja tyynesti koettaa täyttää velvollisuutensa siinä paikassa, mihin hän on joutunut.

On totta, että joka paikassa on myös vaikeuksia. Kaikki työ on enemmän tahi vähemmän raskasta. Maan päällä ei ole sellaista paikkaa, missä kaikki olisi helppoa ja hauskaa. Yhdessä paikassa on yksi vaikeus ja puute, toisessa paikassa toinen. Täydellisesti hyvää paikkaa ei ole missään. Vaikeudet tulevat kuuromykällekin vastaan joka paikassa, niinkuin kuulevillekin. Niitä ei voi paeta. On ymmärtämätöntä lähteä kodistaan ja työpaikastaan heti kun ensimäinen vaikeus tulee. Ei niin. Vaan vaikeuksia on koetettava miehuullisesti kestää ja voittaa. Ei niistä pakenemalla pääse. Kun kuuromykkä koettaa kärsivällisesti kestää vaikeuksissa, niin hänestä kasvaa rohkea, luotettava, luja ihminen, joka kunnialla pääsee läpi elämän. (Jatk.)

Kirjallisuutta.

Juhlajulkaisu omistettu Valter Valdemar Forsius'elle hänen täyttäessään 60 vuotta 14 päivänä syyskuuta v. 1916. Julkaissut Aistivialliskoulujen Lehti.

Tarkastaja Forsius'en 60-vuotispäiväksi ilmestyi Suomen Aistivialliskoulujen Lehti suurena, 87 sivun kokoisena, hyvin runsaasti kuvitettuna ja tarkastaja V. Forsius'en elämäntyötä eri puolilta valaisevana juhlajulkaisuna. Lehti sisältää erittäin onnistuneita kirjoituksia useilta sokeain, kuuromykkäin ja tylsämielisten koulujen opettajilta, kirjoituksia, joista henkii vilpitön kunnioitus ja rakkaus maamme ensimäistä aistivialliskoulujen tarkastajaa kohtaan, ja joista samalla lukija saa yleiskäsityksen kaikesta siitä monipuolisesta työstä, mitä tarkastaja on ehtinyt jo suorittaa, ja minkä suorittamiseen hän yhä voimansa ja aikansa käyttää. Julkaisu sisältää seuraavat kirjoitukset:

1. Omistuskirjoitus tarkastaja Forsius'elle. 2. Tervehdys tarkastajalle Helsingin Raajarikkoisten Auttajayhdistykseltä, kirj. R. Sievers. 3. Runo, kirj. Helena Luoma. 4. Piirteitä tarkastajan lapsuus- ja nuoruusajoilta, kirj. O. Wichmann. 5. Äidin katse, runo, kirj. Lyydia Lyytikäinen. 6. Syyskuun 14 p. v. 1916, kirj. Emma Hedman. 7. Tarkastaja Forsius heikkolahjaisten aistiviallisten parissa, kirj. Maria Kahelin. 8. Tarkastajamme suhde täysi-ikäisiin aistiviallisiin, kirj. A. E. Nordman. 9. Sadon aikana, runo, kirj. Lyydia Lyytikäinen. 10. Vanhoista papereista, kirj. K. Killinen. 11. Tarkastaja V. Forsius Porvoon k. m. koulun johtajana, kirj. J. Savolainen. 12. Tarkastajamme tarkastajana, kirj. E. Luoma. 13. Tarkastaja V. Forsius ja kuudes pohjoismainen kokous aistiviallisten hyväksi, kirj. E. J. Pesonen. 14. Kasvatus työhön, kirj. Naema Helsingius. 15. Oppilaspuutarhoja kuuromykkäinkouluihin, kirj. J. K. Palomaa. 16. Tylsämielisten kuuromykkäpoikain kasvatuksesta, kirj. Edv. Lück. 17. „Valoa“, runo, kirj. Lydia Lyytikäinen. 18. Tarkastaja V. Forsius, Suomen nykyisten aistivialliskoulujen suunnittelija, kirj. K. Sipilä. 19. Sokeain ammattineuvojakysymyksen vaiheista, kirj. Vuorela. 20. „Suomen Aistivialliskoulujen Lehden“ lehdiltä, kirj. Lydia Lyytikäinen. — Näistä kirjoituksista ovat 8 ensimäistä ruotsinkieliset. Lehteä koristaa 27 kuvaa, jotka esittävät tarkastajaa eri ikäkausina, hänen vanhempiaan, perhettään, kotiseutujaan sekä maamme aistivialliskoulujа.

Tätä arvokasta julkaisua voivat halukkaat saada ostaa rouva *Lydia Lyytikäiseltä*, os. *Kuopio* sekä *Kuuromykkäin Liiton toimistosta* os. *Helsinki, Richardinkatu 2.* Hinta 2 mk.

Ystävällinen kehotus Suomen kuuromykille ja heidän ystävilleen.

Taas lähenee *„vanhojen kuuromykkäin päivä“*. Se pidetään Pyhäinmiestenpäivänä, sunnuntaina marraskuun 5 päivänä. Kaikki me tiedämme, että on olemassa vanhojen kuuromykkänaisten koti Hyvinkään Åvik'issa. Siellä asuu jo muutamia vanhoja, heikkoja kuuromykkänaisia, sekä heidän ystävällinen hoitajattarensa. Viime vuosi meni hyvin, sillä Helsingin kuuromykkäin yhdistyksen myyjäiset tuottivat paljon rahaa, samoin monet yksityiset kuuromykät ja kuulevat lähettivät lahjoja kodille. Tämä vuosi ja tuleva talvi uhkaa tulla vaikeaksi kalliin ajan takia. Åvikin vanhojen kodissakin tunnetaan sekä maito- että voipulaa. Kovin vaikeaa on saada voita ja maitoa, joilla vanhat ihmiset pääasiallisesti elävät, puhumattakaan kermasta, mitä kaataisivat ohra- ja ruiskahviinsa. Maito maksaa 25 p. litra, voi 4—5 mk. kilo — jos sitä ensinkään saa, — sekä kerma 1 mk. 30 p. litra.

Nyt on aikomuksemme se, että me onnellisemmat, nuoret Suomen kuuromykät, jotka olemme terveet ja työkykyiset, keräämme rahaa niin paljon, että voimme ostaa vanhainkodille *oman, lypsävän lehmän.* Se maksaa nykyään tosin noin 500—600 mk., mutta toivomme saavamme kokoon sen hinnan. Lehmä saa vapaan paikan Åvik'in navetassa sekä vapaan ruuan ja hoidon. Kun nyt vaan saisimme lehmän! Siis toimeen joka mies ja nainen!

Siksi pyydän, että jokainen kuuromykkäin yhdistys, jokainen yksityinen kuuromykkä sekä heidän ystävänsä vanhain kuuromykkäin päivänä, marraskuun 5 p:nä, lahjoittaisivat vanhainkodille varoja lehmän ostamista varten. Täten poistamme taas joukon huolia kodilta, jossa holhotaan vanhoja ja väsyneitä kuuromykkänaisia.

Luettelo saapuneista lahjoista julaistaan „Kuuromykkäinlehdessä“.

Iloista antajaa Jumala rakastaa.

Lahjoja vastaanottaa

J. Sundberg.
os. Puistokatu 9, Helsinki.

Pyydämme kuuromykkäinkoulujen ylempien luokkain oppilaita ja heidän opettajiaan ottamaan huomioonsa ylläoleva.

Tilatkaa Kuuromykkäin Joulu!

Kuuromykkäin oma joululehti ilmestyy taas ensi jouluksi runsaasti kuvitettuna ja hyvillä kirjoituksilla varustettuna kuten edellisinäkin vuosina. Joululehteen tulee m. m. ryhmä kuvia Nikkarilan kuuromykkäkodista Pieksämäellä sekä siihen liittyvä kertomus. Kehotamme kaikkia Suomen kuuromykkiä tilaamaan itselleen joululehtemme sekä hankkimaan sille tilaajia kuulevain joukosta. Siten oppivat kuulevatkin enemmän tuntemaan kuuromykkäin asioita ja harrastuksia. *Lehti maksaa tänä vuonna 60 penniä* (ennen se maksoi 50 p). Joululehteä saa tilata osotteella: *Kuuromykkäin Liiton toimisto, Rikardinkatu 2, Helsinki.* Tilaukset on lähetettävä ennen joulukuun 1 päivää. Parhaille asiamiehille jaetaan tänäkin vuonna palkintoja: I palkinto 15 mk., II palkinto 10 mk., III palkinto 5 mk. Joululehti myydään *Åvik'in vanhainkodin hyväksi.*

Tietoja kotimaasta.

60 vuotta täytti syyskuun 29 p:nä Jyväskylän kuuromykkäinkoulun johtaja pastori E. J. K. Luoma. Päivä muodostui suureksi juhlapäiväksi. Ensin aamulla kävi laulukuoro kotona tervehtimässä. Kouluun kokoontuivat k:lo 11 a. p. johtaja perheineen, opettajat, oppilaat sekä heidän hoitajansa. Juhlasali oli tilaisuutta varten aistikkaasti koristettu. Tänne saapuivat myöskin raittiusseuran ja N. M. K. Y:n lähetystöt kunniatervehdykselle. Aluksi laulettiin virsi: „Nyt Herraa kiittäkäät,“ jonka jälkeen opettajatar Anna Vainio lämpimästi tulkitsi kuuromykkien tunteet rakasta johtajaansa kohtaan, sekä antoi opettajatoverien puolesta johtajalleen muistoksi kirjoitusneuvot. Neiti Vainio puhui tähän tapaan: „Elämässämme on päiviä, jotka saavat meidät ajattelemaan vakavammin elämämme tarkoitusta. Esim. syntymäpäivä, se muistuttaa, että meillä on elettävänä vaan yksi elämä, elämä jonka Jumala on antanut. Ihminen, joka vaeltaa Jumalan edessä on löytänyt oikean perustan elämälleen ja palvelee Jumalaa ja lähimmäistään Jumalan antamilla armolahjoilla. Hän, johtajamme, jonka syntymäpäivää nyt vietämme, on ottanut tehtävänsä Jumalan kädestä, ja osan elämänsä vuosia käyttänyt kovaosaisten auttamiseksi. Työtä k.m. hyväksi on hän tehnyt uhrautuvalla rakkaudella. Kouluun tullessaan on uusi oppilas saanut ensiksi tuntea johtajansa lämpöisen, rakkaan tervehdyksen. Ensi hetkenä on alkanut tuo hyvä suhde, joka sitten on jatkunut koko koulu-ajan. Nuhtelun ja rangaistuksenkin aikana on oppilas saanut tuntea, että rakkaus on aina johtamassa. Moni Suomen k.m. on aina rakkaudella muistava past. Luomaa, joka on häntä opastanut Jeesuksen, k.mykkienkin ystävän luo. Toivomme hänelle Jumalalta voimia voidakseen jatkaa vielä vuosia siunausrikasta työtään Suomen km. keskuudessa.“ Puheeseen vastasi johtaja liikutetuin mielin. Tämän jälkeen laulettiin: „Kiitos sulle Jumalani“ — ja rouva M. Tommila lausui opettaja Reinon kirjoittaman kauniin runon. Kahvitarjoilun aikana keskusteltiin rattoisasti. — Säkösanomia saapui pitkin päivää m. m. Pietarsaaren, Mikkelin, Oulun ja Turun k.m. koulun opettajilta, k.m. Liitolta Helsingistä y m. Kukkatervehdyksiä tuli m. m. J:kylän km. yhdistykseltä ja monilta ystäviltä läheltä ja kaukaa, sekä muitakin lahjoja. Monet km. ympäri maata muistivat kirjeillään ja korteillaan rakasta johtajaansa. Illalla kokoontui vielä runsaslukuinen ystävä ja tuttavapiiri past. Luoman kotiin. Tämä juhla muodostui kaksinkertaiseksi sen johdosta, että past. Luoman tytär, Toivi, julkaisi samana päivänä kihlauksensa pastori Kangasvuon kanssa.

Loimaan kuuromykkäin yhdistys viettää joulukuusijuhlaansa joulukuun 25 p. kello 4 i. p. Peltoisissa Olga ja Eeva Hakalan luona.

Rehellinen kuuromykkä. Usein moititaan kuuromykkiä siitä, että he jättävät velkansa maksamatta. Rehellisyyttä ja tunnollisuutta todistaa seuraava tapaus: Eräs kuuromykkä oli lainannut rahaa, jota hän vuosittain maksoi vähäisistä tuloistaan. Viime keväänä hän maksoi lopun velastaan ja silloin hänelle jäi 50 p. rahaa 3 henkisen perheen elatukseksi. Olkoon tämä monelle k.m. hyvänä esimerkkinä.

Junan alle jäi lokak. 8 päivänä Nopon pysäkillä lähellä Hyvinkäätä kuuromykkä *Ida Lehtinen* Hausjärveltä. Toinen jalka loukkaantui pahasti ja vietiin hänet Helsingin sairaalaan hoitoa saamaan. Sairas on paranemaan päin.

Hukkunut. Viime syysk. 24 päivänä hukkui järveen Viipurin Juustilassa kalamatkalla ollessaan kuuromykkä Joonas Hackman 21 vuoden vanhana. Vainaja oli läpikäynyt Kuopion kuurojen koulun ja oli neiti Helsingiuksen oppilas. Ensi numerossa kirjoitetaan vainajasta enemmän.

Kuolleita. Viime huhtikuun lopulla kuoli Alavuudella Alavuuden vaivaistalossa kuuromykkä työmies *Abraham Neste* 60 vuoden ikäisenä. Vainaja oli käynyt koulun Pietarsaaressa ja elänyt melkein koko elinajan kotiseudulla, Alavuudella, renkinä ja päivämiehenä. Vanhuuden ja heikkouden tähden joutui vainaja pari vuotta sitten kunnan hoitoon, kunnes hän on nyt päässyt parempaan kotiinsa. Hän on ollut hyvä ja uskovainen mies.

Viime elokuun keskivaiheella kuoli Turussa kuuromykkä puuseppä *Mattsson* äkkiä vähän yli 70 vuoden vanhana. Vainaja on ollut N. Bomanin luona työssä liikkeen perustamisesta asti vähän yli 40 vuotta. Pari vuotta sitten vainaja luopui tästä uskollisesta palveluksesta vanhuuden tähden ja nautti pientä eläkettä Bomanilta ja on nyt päässyt leposijaansa. Hän jätti kuulevan vaimon ja 2 lasta.

Lahjoja Åvik'in vanhainkodille: emäntä Alma Julkunen Varkaudesta 5 mk. kahvirahaa.

Syyskilpailut Schoultzin kiertokilvestä pidettiin syyskuun 10:na ja 23 p:nä. Kymmenottelussa, johon otti osaa viisi kisailijaa, saavutettiin searaavat kolmen parhaimman kilpailijan tulokset:

Kuulantyöntö: Blomberg 8.30 + 9.85 = 18.17 m., Karilas 7.34 + 7.39 = 16.73 m., Tapper 7. + 8.04 = 15.04 m. *Kiekonheitto:* Blomberg 20.88 + 27.30 = 48.18 m., Karilas 16.34 + 22.46 = 38.80 m., Salomaa 15.95 + 18.34 = 34 29 m. *Keihäänheitto:* Blomberg 22.82 + 35.17 = 57.99 m., Karilas 20.74 + 31.19 = 51.93 m., Tapper 18.09 + 28.26 = 46.35 m. *Korkeushyppy:* Blomberg 1.35 m., Karilas 1.30 m., Rosenberg 1.20 m. *Pituushyppy:* Blomberg 5 m., Salomaa 4.64 m., Rosenberg 4.45 m. *Seiväshyppy:* Blomberg 2.50 m., Tapper 2 m., Rosenberg 1.80 m. *Kolmiloikkaus:* Blomberg 10.19 m., Rosenberg 9.61 m., Tapper 9.54 m. *100 m. juoksu:* Blomberg 13.1 sek., Rosenberg 13.2 sek., Tapper 12.2 sek. *400 m. juoksu:* Blomberg 62 sek., Rosenberg 66 sek., Tapper 68 sek., *1500 m. juoksu:* Blomberg: 5 min 6 sek., Tapper 5 min. 11 sek., Rosenberg 5 min. 17 sek.

Vaatimaton urheilija I. Blomberg voitti helposti viidennen kerran kiertokilven 636.56 pisteellä. Tunnettu hiihtäjä E. Tapper otteli tuimasti nousukkaan K. Rosenbergin kanssa toisesta sijasta, mutta jälkimäinen putosi kolmannelle paikalle 537.02 pisteellä siitä huolimatta että oli piste ero vaan päälle 1. Edellisellä oli 538.06 pistettä. Kymmenotteluun innostunut „seuramme pää" E. Karilas tuli neljänneksi 508.04 pisteellä ja viidenneksi kahdeksan kertaa uskollisesti kilpaillut Schoultz'in kiertokilven kymmenottelussa V. Salomaa 434.40 pisteellä. Kumarran jäykkäniskani kunnioittavasti kunnon miehelle, joka on hyvänä esikuvana muille, laiskiintuneille seuratovereille, jotka urheilevat liiallisella kahvin juomisella ja istuskelemisella savuisessa kahvilassa. Hyvät toverit, käsittäkää hyvin, että ihmisen tulee pitää huolta myös ruumiistaan, eikä antaa sen ennen aikojaan veltostua ja vanhentua. Sentähden kilpailut ovat tarpeelliset, jotta ne pitäisivät vireillä urheilua ja innostuttaisivat sen harrastajia säännöllisiin harjoituksiin. Toivottavasti tulee ensi kesänä useampia osanottajia, joiden kilpaillessa voivat urheilutulokset kohota paremmiksi. Sitä toivoo aivan samaa kuin hyvää unta toteutuvan tosiksi kesällä v. 1917.

Ikiliikkuja.

Kiitos.

Kaikille, jotka muistivat minua 60-vuotispäivänäni pyydän täten lausua lämpöiset, nöyrät kiitokseni. *Valter Forsius.*

Pastori E. J. K. Luoma pyytää myös kiittää kaikkia kuuromykkiä läheltä ja kaukaa, jotka muistivat häntä kirjeillä, korteilla, kukkasilla y. m. hänen täyttäessään 60 vuotta.

Halutaan ostaa.

Hyvin valmistettuja lankanappeja, tusinoittain. Maksetaan hyvät hinnat: Lähemmin

Neiti *Karin Sundberg*
Puistokatu 9, Helsinki.

Sekä suurennusmuotokuvia mustalla liidulla ja öljyväreillä, että jäljennöksiä Suomalaisten taiteilijain maalauksista saa tilata allekirjoittaneelta.

Sävele Angervo
Antink. 11, Helsinki.

Helsinki 1916. K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.